

Звіт про громадське обговорення проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення

Міністерство освіти і науки України

2. Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення

Проєкт акта розроблений Міністерством освіти і науки України з метою внесення змін до Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки (далі – Стратегія) з врахування контексту впливу російської агресії, запровадження воєнного стану, євроінтеграційних процесів України, а також виконання абзацу другого пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р щодо розроблення та подання проєкту Операційного плану реалізації у 2025–2028 роках Стратегії розвитку вищої освіти України на 2022-2032 роки.

Зауваження та пропозиції від громадськості приймалися з 08.10.2024 по 18.10.2024. Проєкт акта було розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/news/mon-pro-hromadske-obhovorennia-proiektu-zakonu-ukrainy-pro-vnesennia-zmin-do-deiakykh-zakoniv-ukrainy-shchodo-udoskonalennia-protседury-vyznachennia-rivnia-volodinnia-ukrainskoju-movoiu>). Зауваження та пропозиції до проєкту акта приймалися на електронну адресу: oleksandra.laktionova@mon.gov.ua.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні

В обговоренні взяли участь: Національна академія педагогічних наук України, Громадська організація «Українська психологічна ліга», к.е.н., заслужений економіст України, доцент, провідний науковий співробітник відділу соціальних та інституційних трансформацій вищої освіти Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України Вітренко Ю.М., Віталій Імамов.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення

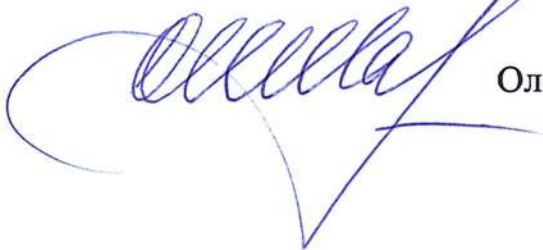
Під час громадського обговорення надійшло 57 пропозицій до проєкту акта, з яких 37 враховано (в тому числі частково або в інший спосіб) та 20 не враховано. Таблиця пропозицій та зауважень додається.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення: Проєкт акта доопрацьований за результатами громадського обговорення та

підготовлений для надсилання до заінтересованих сторін і центральних органів виконавчої влади для погодження в установленому законодавством порядку.

Додаток на 26 арк.

Генеральний директор

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Oleg Sharov', is written over a faint circular stamp or watermark.

Олег ШАРОВ

Олександра Лактіонова

Oleksandra.laktionova@mon.gov.ua

**Таблиця пропозицій та зауважень за результатами громадського обговорення
проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки»**

	Проект Операційного плану реалізації у 2025–2028 роках Стратегії розвитку вищої освіти України на 2022-2032 роки	Пропозиції та зауваження	Коментарі МОН
Імамов Віталій			
1.	<p>2. Ефективність управління в системі вищої освіти, що є соціально відповідальною:</p> <p>1) забезпечення цілеспрямованого бюджетного фінансування, що дає змогу здобути якісну вищу освіту на конкурсній основі:</p> <p>(2025) перехід від експериментального проекту до постійної моделі бюджетного співфінансування (державних грантів) для здобуття вищої освіти</p>	<p>Перехід до бюджетного фінансування за спроможностями вступників (що відповідає тлумаченню КС доступності вищої освіти):</p> <p>1) бакалаврат (+магістри на основі ПЗСО) фінансується для контингенту хто показує за результатами ЗНО чи аналогу, середній бал не менше 9.5 за 12ю шкалою (здатність працювати ширше та глибше ніж тільки за підручником)</p> <p>Оцінка кількості такого контингенту: за даними ЗНО, НМТ та вступних кампаній.</p> <p>Відповідно, відсікаються з широких та фіксованих конкурсів бакалаврату освітні програми (та цілі спеціальності) закладів з малими наборами та наборами з низькими балами.</p> <p>Обсяги державного замовлення бакалавра, зменшуються в рази (не гроші, а місця).</p>	<p>Не враховано</p> <p>1) є спеціальності спеціальної підтримки держави (особлива підтримка держави у 2024 році надається 64 спеціальностям в 13 галузях знань)</p> <p>2) вступ для здобуття ступеня МБ не здійснюється</p> <p>3) враховано в інший спосіб, що стосується дворічних програм (120 кредитів – вони можливі і зараз). Для підтримки під час вступу в магістратуру здобувачів з досвідом роботи можуть бути додаткові критерії з боку ЗВО (освітньої програми), в ОП з дуальною формою здобуття освіти – беруть участь працедавці;</p> <p>4) передбачено в частині збільшення кадрової та фінансової автономії ЗВО, співфінансування здобуття освіти;</p> <p>5) питання розширення фінансової автономії з визначенням</p>

		<p>2) молодші бакалаври фінансуються з розрахунку на контингент, який показує за результатами ЗНО чи аналогу, середній бал від 7.5 до 9.5 за 12ю шкалою (здатність працювати за інструкціями, підручником).</p> <p>Потужна кампанія з залучення працедавців до створення якісних освітніх програм практичного навчання, що відповідає НРК4 +НРК5. Дозволити 2 річні програми. Перетікання викладацького складу на забезпечення рівня молодших бакалаврів (а значить і супутнє практичне їх навчання)</p> <p>3) магістри фінансуються з розрахунку на контингент, який показує високий результат в ТНЗК та вище середнього результат в фахових випробуваннях. І при цьому має 2 роки практичного досвіду роботи професіоналом (надпроцесний, концептуальний рівень відповідальності) та/чи на посаді фахівця (мав справу з задачами та процесами, а не завданнями)</p> <p>Окреме виключення (коли без досвіду роботи), - це освітні програми з наук, і лише за умови високих результатів з фахових випробувань та ТЗНК</p> <p>4) впровадження моделі солідарного співфінансування. Це коли держава розподіляє наявний ресурс між рівнями освіти, пропорційно до контингенту та «складності» рівня. На кожному рівні освіти, піднімають виплати персоналу. Не від наявного фінансування держави, а з огляду на соціальне становище персоналу та потребу в його якості. (поетапний щорічний процес)</p>	<p>ЗВО структури видатків та джерел їх фінансування. Законопроектом 10399 передбачено концептуальний перехід «від фінансування ЗВО до фінансування здобуття вищої освіти» з диверсифікацією джерел фінансування</p>
--	--	---	---

		<p>На кожному рівні освіти, фактичну нестачу доплачують здобувачі. Сума доплати має бути єдиною для всіх на одному рівні (гірший варіант: єдиним має бути % доплати). Програма пільгових кредитів для згаданих доплат для здобувачів</p> <p>5)Перехід на чітку модель фінансування: -визначити, що покриває державний бюджет; -визначити, що покриває регіональний бюджет; -визначити, що покриває місцевий бюджет; -визначити, які видатки має покрити заклад власними зусиллями; - визначити, які видатки має покрити здобувач.</p> <p>~~перехід від експериментального проєкту до постійної моделі бюджетного співфінансування (державних грантів) для здобуття вищої освіти~~</p>	
2	(2026) поширення державних грантів для здобуття вищої освіти на здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі бакалавра	<p><i>Імамов Віталій:</i> Перебалансування мережі: 1)виділити заклади де буде сконцентрована підготовка суто бакалаврів та магістрів (меншість) 2)виділити заклади де буде сконцентрована підготовка суто молодших бакалаврів 3)решта закладів (але не три рівні одразу)</p> <p>Нова якість бакалаврату: 1)з урахуванням розроблених якісних практичних програм для молодших бакалаврів, розробляються зразкові програми для кожної спеціальності з інтеграцією НРК 6 (тобто з привнесенням критичного осмислення практики та розгляду кількох концепцій які можуть по різному організувати практику, - формування концептуального мислення)</p>	<p>Враховано частково в частині модернізації мережі ЗВО</p> <p>Не враховано</p> <p>Набір молодших бакалаврів не здійснюється</p>

		<p>2) заклади або впроваджують зразкову програму і тоді претендують на бюджетне фінансування або представляють власну на розсуд професійної комісії (і можуть отримати схвалення на бюджет) або не претендують на бюджетні кошти</p> <p>Молодші бакалаври: -продовжується оновлення програм та навчання персоналу</p> <p>Нова магістратура: -за кожною спеціальністю формуються національні інноваційні осередки.</p> <p>Завдання яких: -виписати концептуальний рівень для кожної спеціальності який наразі організовує практику зі спеціальності в Україні та ширше в світі (те на що потім будуть орієнтовані стандарти бакалаврів та молодших бакалаврів); -виділити, для кожної спеціальності, наявні наукові здобутки та методологічні підходи і парадигми, що вже зараз є джерелом інновацій, і вже зараз людство обробує їх, тим самим шукаючи їх втілення на концептуальному рівні через практику (це те на що потім буде націлена магістратура)</p> <p>поширення державних грантів для здобуття вищої освіти на здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі бакалавра</p>	<p>Враховано в інший спосіб:</p> <p>Реалізується у непрямий спосіб на основі п. 3.4, стратегічної цілі 4,</p>
3	(2027) запровадження розподілу фінансування на підставі формули другого покоління	<p>Закріплення фінансової моделі: -відмова від широких конкурсів, перехід до закритих пропозицій, та сталого фінансування наборів</p> <p>Нова якість бакалаврату:</p>	<p>Не враховано</p> <p>Пропозиції стосуються академічної автономії ЗВО</p>

		<p>-подальше робота над зразковими програмами</p> <p>Молодші бакалаври: -продовжується оновлення програм та навчання персоналу</p> <p>Нова магістратура: -створення нових освітніх програм (там де відпрацювали інноваційні осередки) та набір на них</p> <p>~~запровадження розподілу фінансування на підставі формули другого покоління~~</p>	
4	(2028) розширення бюджетного кредитування здобуття вищої освіти, включення до процесу банків державного сектора економіки	<p><i>Імамов Віталій:</i></p> <p>Стандарти вищої освіти: -розробка стандартів молодшого бакалавра -розбудова методично-практичної компетенції з розробки освітніх програм молодшого бакалавра (з акцентом на взаємодії з працедавцями і орієнтацією на ефективні та поширені практики)</p> <p>Нова якість бакалаврату: -подальше робота над зразковими програмами</p> <p>Молодші бакалаври: -продовжується оновлення програм та навчання персоналу</p> <p>Нова магістратура: -створення нових освітніх програм (там де відпрацювали інноваційні осередки) та набір на них</p>	<p>Не враховано</p> <p>Пропозиції стосуються академічної автономії ЗВО</p>

		~~розширення бюджетного кредитування здобуття вищої освіти, включення до процесу банків державного сектора економіки~~	
5	<p>2. Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти:</p> <p>...</p> <p>2) створення умов для розвитку інновацій, ефективне впровадження нових знань і технологій за участю закладів вищої освіти:</p> <p>....</p> <p>(2027) створення окремого правового режиму здійснення наукової та інноваційної діяльності «Sciency City» з метою покращення функціонування наукових парків</p>	<p>Oleksii Turuta Associate professor, PhD Kharkiv National University of Radio Electronics:</p> <p>запровадити правовий режим «Sciency City» в 2025 році замість 2027</p> <p>"створення окремого правового режиму здійснення наукової та інноваційної діяльності «Sciency City» з метою покращення функціонування наукових парків"</p> <p>(через те, що дискримінаційний податковий режим науково-педагогічного персоналу у порівнянні з моделями ФОП унеможливають співпрацю з бізнесом (бізнесу легше найняти НПП ніж працювати з університетом або науковим парком), через обмеження щодо розпорядження науковими грантами, придбанням обладнання виконувати наукові гранти складно.</p> <p>і реалізувати задачі "мережі стартап-шкіл-інкубаторів-акселераторів на базі закладів вищої освіти" та</p>	Не враховано

		"співфінансування наукоємних стартапів" без фінансової свободи, з великими податками буде вкрай складно.)	
	Вітренко Ю.М., к.е.н., Заслуженим економістом України, доцентом, провідним науковим співробітником відділу соціальних та інституційних трансформацій вищої освіти Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України		
6		1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 року № 286-р «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки» визнати таким, що втратило чинність.	Не враховано (в Стратегію вносяться зміни, чинна Стратегія та її реалізація є частиною євроінтеграційних зобов'язань та реалізації рекомендацій ЄК). Операційні цілі та завдання не втратили своєї актуальності. Цілі та завдання реалізуються на основі проекту Операційного плану, який пропонуються затвердити цим розпорядження КМУ.
7		2. Кабінетові Міністрів України доручити Міністерству економіки України за участю Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України, Міністерства культури та інформаційної політики України, Національної академії педагогічних наук України розробити проєкт Стратегії розвитку вищої освіти України в контексті відновлення України від наслідків війни та на шляху до європейської інтеграції на 2025-2035 роки.	Враховано в інший спосіб Проєкт розпорядження буде надіслано ЦОВВ та заінтересованим особам, зокрема Міністерству фінансів України, Міністерству цифрової трансформації України, Міністерству оборони України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству аграрної політики та продовольства України, Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості

			України, Міністерству культури та інформаційної політики України, Національній академії педагогічних наук України
8		<p>Головний та основні інститути, положення яких мають бути обов'язково враховані при розробленні нової «Стратегії розвитку вищої освіти України в контексті відновлення України від наслідків війни та на шляху до європейської інтеграції на 2025-2035 роки», наступні:</p> <p>3. План Перемоги України у війні з рф, проект якого представлений Президентом України В.О. Зеленським на 79-й Генеральній Асамблеї ООН.</p>	
9		<p>4. Указ Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 727/2019 з урахуванням внесених змін, в якому зокрема міститься наступне положення: «Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року є орієнтиром для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України». Серед 17 цілей сталого розвитку України встановлена ціль 4) забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх. У грудні 2020 року Кабінет Міністрів України офіційно встановив, що досягнення Цілей сталого розвитку є орієнтирами для розроблення програмних та прогнозних документів. У Національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна», підготовленій Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, у розділі ціль 4. Якісна освіта серед завдань та індикаторів сформульовано</p>	<p>Враховано в інший спосіб</p> <p>Указ Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 727/2019 враховано під час підготовки чинної редакції Стратегії розвитку вищої освіти на 2022-2032 роки (Загальна частина)</p>

10		<p>окреме завдання 4.4. Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок з наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки з індикатором 4.4.1. Місце України у рейтингу Global Competitiveness Report за напрямом вища освіта та індикатором 4.4.2. кількість університетських міст, одиниць. На наше переконання у новій Стратегії мають бути представлені конкретні значення відповідних показників.</p> <p>5. Спільна декларація про підтримку відновлення та реконструкцію України від 26 вересня 2024 року, в якій зокрема зазначено наступне: «Ми, лідери країн «Великої сімки» (G7), підтверджуємо нашу непохитну підтримку України сьогодні та в майбутньому в умовах війни та миру. ... ми залишаємося рішуче налаштованими надавати військову, бюджетну, гуманітарну підтримку та допомогу у відновленні України та її народові, а також рішуче налаштовані допомогти Україні задовольнити її нагальні короткострокові фінансові потреби та сприяти довгостроковому відновленні та реконструкції України. ... Ми продовжуватимемо реалізовувати наше бачення також шляхом розробки стратегії, ... ми продовжуватимемо підтримувати людський капітал України шляхом постійного реагування на гуманітарні потреби...».</p> <p>6. Проект Програми розвитку ООН (ПРООН) під назвою «Реалізація цілей сталого розвитку в Україні в контексті відновлення від наслідків війни та на шляху до європейської інтеграції».</p>	<p>Протягом 2024 року за ініціативи Секретаріату КМУ (розроблення проекту розпорядження) ініційовано оновлення завдань та індикаторів ЦСР в Україні в рамках роботи міжвідомчих груп. МОН запропоновано вдосконалити індикатори Цілі 4</p> <p>Враховано в іншій спосіб</p> <p>Указ Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 727/2019 враховано під час підготовки чинної редакції Стратегії розвитку вищої освіти на 2022-2032 роки (Загальна частина)</p>
----	--	---	---

11		<p>7. Глобальна конвенція про визнання кваліфікацій вищої освіти, прийнята на 40-ій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО в листопаді 2019 р. і яка набула чинності 5 березня 2023 р., та стала першим освітнім договором ООН у сфері вищої освіти.</p> <p>8. Керівництво щодо складання сателітного рахунку освіти та професійної діяльності ЄЕК ООН 2020. Основною метою сателітного рахунку освіти та професійної підготовки є розроблення класифікацій, методології та джерел даних, які могли б бути використані для складання співмірної на світовому рівні статистики освіти та професійної підготовки.</p>	<p>Протягом 2024 року за ініціативи Секретаріату КМУ (розроблення проекту розпорядження) ініційовано оновлення завдань та індикаторів ЦСР в Україні в рамках роботи міжвідомчих груп. МОН запропоновано вдосконалити індикатори Цілі 4</p> <p>Враховано в п. 4.1</p>
12		<p>9. Дорожня карта «Поза межами: нові шляхи переосмислення вищої освіти» («Beyond Limits: New Ways to Reinvent Higher Education»), WYEC 2022. Дорожня карта є результатом глобального обговорення розвитку вищої освіти у світі на майбутнє десятиліття 180 делегатів із 130 країн.</p> <p>10. Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року схвалена Розпорядженням КМУ від 30 вересня 2024 р. № 922-р, у якій визначені «...основні демографічні виклики та загрози для розвитку України, посилені внаслідок збройної агресії Російської</p>	<p>Враховано в п. 4.1</p>

		<p>Федерації проти України, а також стратегічні цілі та завдання для подолання демографічних викликів, розв'язання соціальних і гуманітарних проблем». У Стратегії зокрема зазначається, що серед ключових причин розбалансування ринку праці є «... масштабна еміграція кваліфікованих кадрів ..., 71 % вимушених мігрантів мають вищу освіту», а також «... невідповідність навичок та кваліфікації кандидатів на вакантні посади вимогам роботодавців...».</p> <p>На наше переконання, викладені у Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року, схваленої Розпорядженням КМУ від 30 вересня 2024 р. № 922-р, положення щодо ситуації на ринку праці України, безальтернативно обумовлюють модернізацію та посилення ролі механізму та інструментів державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою та значного зменшення обсягів грантового фінансування здобуття вищої освіти в ЗВО України.</p>	
		<p>Але залучення великої кількості іммігрантів вимагає попередньої підготовки. Досвід Канади та Австралії показує, що успішність політики залучення іммігрантів залежить від чіткості визначення цілей (яку кількість людей, яких фахівців, якої кваліфікації, в які регіони доцільно залучити,...)» (Кабінет Міністрів України, 2024).</p>	
13		<p>В цьому ж розділі зазначається, що «Одна із ефективних стратегій для утримання молоді в країні – інвестування в освіту та професійне навчання. Запровадження сучасних програм навчання, які відповідають ринку праці та світовим тенденціям, дасть змогу молодим українцям здобувати конкурентоспроможні навички та залишатися в Україні, усвідомлюючи перспективи для професійного зростання.» (Кабінет</p>	<p>Не враховано</p> <p>Компетенція Міністерства економіки України</p>

		<p>Міністрів України, 2024). На нашу думку, зазначена пропозиція повинна бути розкрита і деталізована в Стратегії розвитку вищої освіти України в контексті відновлення України від наслідків війни та на шляху до європейської інтеграції на 2025-2035 роки.</p> <p>У Стратегічній цілі 4 «Активізація на ринку праці максимальної кількості громадян» встановлено, що для її реалізації «... необхідно забезпечити: 1) регулярний аналіз поточного стану та прогноз попиту і пропозицій на ринку праці, адаптацію освітніх програм до потреб ринку праці» (Кабінет Міністрів України, 2024). Вважаємо, що виконання зазначеного положення теж має бути передбачене у Стратегії розвитку вищої освіти України в контексті відновлення України від наслідків війни та на шляху до європейської інтеграції на 2025-2035 роки.</p>	
14		<p>11. Матриця реформ України містить значну кількість положень, які впливатимуть на повоєнне відновлення та реформування вищої освіти України і які в обов'язковому порядку мають бути враховані в Стратегії розвитку вищої освіти України в контексті відновлення України від наслідків війни та на шляху до європейської інтеграції на 2025-2035 роки.</p>	<p>Не враховано</p> <p>Стратегія є інструментом реалізації реформ у сфері вищої освіти</p>
15		<p>основними нагальними та очікуваними проблемами сфери вищої освіти України, розв'язання яких має бути обов'язково передбачено у проекті Стратегії розвитку вищої освіти України в контексті відновлення України від наслідків війни та на шляху до європейської інтеграції на 2025-2035 роки визнати:</p>	<p>Враховано</p>

		Проблема 1. Відсутність в Україні офіційної статистичної інформації щодо показників діяльності сфери освіти України, (зокрема і сфери вищої освіти), яка б надавала можливість здійснювати порівняльний аналіз відповідних показників з відповідними показниками провідних країн світу.	
16		Проблема 2. Відсутність в Україні національного інституту (національного нормативно-правового акту), в якому були б сформульовані конкретні положення щодо післявоєнного відновлення сфери вищої освіти України з урахуванням зазначених вище положень міжнародних інститутів	Враховано в частині проекту Плану відновлення України, буде оновлено після затвердження Внутрішнього плану посилення
17		Проблема 3. Невідповідність мережі ЗВО України повоєнним потребам України та її регіонів з урахуванням наслідків війни з РФ, змін у чисельності населення, релокації підприємств і бізнесів різних сфер економіки.	Враховано в стратегічній цілі 3.
18		Проблема 4. Невідповідність обсягів підготовки фахівців з вищою освітою в ЗВО України у розрізі конкретних кваліфікацій вищої освіти сучасним та повоєнним потребам України, її регіонів з урахуванням наслідків війни з РФ, змін у чисельності населення, релокації підприємств і бізнесів різних сфер економіки, розширення можливостей у громадян України здобувати вищу освіту у ЗВО Європейського Союзу, Великобританії, США, Канади інших країн світу	Враховано Проблема врахована в чинній редакції Стратегії розвитку вищої освіти Передбачено в операційній цілі 1.3
19		Проблема 5. Низька якість послуг у сфері вищої освіти України.	Не враховано Проблема врахована в чинній редакції Стратегії розвитку вищої освіти

20		Проблема 6. Низька ефективність освітньої діяльності у ЗВО України.	Враховано Проблема врахована в чинній редакції Стратегії розвитку вищої освіти
21		Проблема 7. Незначні обсяги виробництва послуг щодо наукового досліджування та експериментального розробляння, які здійснюються у ЗВО України.	Враховано Проблема врахована в чинній редакції Стратегії розвитку вищої освіти
		Проблема 8. Суттєве зменшення кількості іноземних громадян – здобувачів вищої освіти у ЗВО України.	Враховано Додано проблему 6
22		Проблема 9. Суттєве зменшення кількості українських здобувачів вищої освіти у ЗВО України з оплатою послуг у сфері вищої освіти України за рахунок коштів домогосподарств.	Враховано Додано проблему 6
23		Проблема 10. Наявність корупційних явищ у сфері вищої освіти України.	Не враховано Проблема врахована в чинній редакції Стратегії розвитку вищої освіти
24		пропонуються формулювання наступних стратегічних цілей: Стратегічна ціль 1. Підготовка фахівців з вищою освітою в ЗВО України в обсягах, які забезпечуватимуть конституційне право громадян на вищу освіту, відповідатимуть повоєнним потребам України у фахівцях з вищою освітою, а їх знання, уміння і навички (компетентності) відповідатимуть вимогам світових	Враховано п.1.3 перехід до формування державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти на новій інформаційній базі

		<p>інституційно встановлених кваліфікацій вищої освіти та визнаватимуться у провідних країнах світу.</p> <p>Основними пріоритетами при визначенні обсягів підготовки фахівців з вищою освітою у ЗВО України з оплатою виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти за рахунок державного та регіональних бюджетів мають бути:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Збройні Сили України; 1.2. Підготовка поліцейських, національних гвардійців, рятувальників, прикордонників (ЗВО системи МВС); 1.3. Підприємства військово-промислового комплексу (ВПК) України; 1.4. Аграрно-промисловий комплекс (АПК) України; 1.5. Сфера освіти України для забезпечення громадянам України конституційного права на безоплатну освіту у державних і комунальних навчальних закладах (у державних і комунальних ЗВО – на конкурсній основі); 1.6. Сфера охорони здоров'я України для забезпечення громадянам України конституційного права на безоплатну медичну допомогу у державних і комунальних закладах охорони здоров'я. 1.7. Сфера сучасних інформаційних технологій та технологій штучного інтелекту (ШІ) відповідно до потреб та вимог «Індустрія 4.0.». 	
25		<p>Стратегічна ціль 2. Розроблення та запровадження Нової моделі державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою.</p>	<p>Враховано</p> <p>п.1.3</p> <p>перехід до формування державного замовлення на підготовку</p>

			здобувачів вищої освіти на новій інформаційній базі запровадження системи контрактування першого робочого місця для майбутніх випускників-бюджетників
26		Стратегічна ціль 3. Приведення мережі ЗВО та обсягів державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою у відповідність до повоєнних потреб України та її регіонів з урахуванням наслідків війни з росією, змін у чисельності населення, релокації підприємств і бізнесів різних сфер економіки.	Враховано п.1.3 перехід до формування державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти на новій інформаційній базі
		Стратегічна ціль 4. Інституційно визнане входження сфери вищої освіти України до Європейського простору вищої освіти, яке обумовлено наступними показниками: - якість вироблених і наданих послуг у сфері вищої освіти України відповідає середнім відповідним показникам Європейського простору вищої освіти; - ефективність освітньої діяльності у ЗВО України відповідає середнім показникам Європейського простору вищої освіти; - обсяги виробництва послуг щодо наукового досліджування та експериментального розроблення, які здійснюються у ЗВО України, відповідають середнім відповідним показникам в Європейському просторі вищої освіти та Європейському дослідницькому просторі ERA.	Враховано в інший спосіб На рівні заходів проєкту Операційного плану, зокрема п.3.4
27		Стратегічна ціль 5. Подолання корупційних явищ у сфері вищої освіти України.	Враховано

			Є складовою стратегічної цілі 3. Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти
28		Стратегічна ціль 6. Приведення статистичної інформації щодо діяльності сфери вищої освіти України у відповідність до положень Керівництва щодо складання сателітного рахунку освіти та професійної підготовки, ООН, 2020 як однієї з основ для прийняття обґрунтованих заходів щодо поліпшення показників ефективності діяльності ЗВО відповідно до вимог Європейського простору вищої освіти.	Враховано в інший спосіб На рівні заходу у п. 4.1 гармонізація системи освітньої статистики в межах євроінтеграційних зобов'язань України
НАПН України			
29	2. Доповнити розділ «Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії» ... Ідентифіковані проблеми: ... 1) необхідність повернення науково-педагогічних і наукових працівників, відновлення контингенту здобувачів вищої освіти;	Англомовне skills в українській мові означає вміння і навички. Просто термін «навички» суттєво звужує зміст (див Академічний тлумачний словник української мови). 2. Доповнити розділ «Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії» ... Ідентифіковані проблеми: ... 1) необхідність збереження та повернення науково-педагогічних і наукових працівників, відновлення контингенту здобувачів вищої освіти;	Враховано
30	2) потреба в інтеграції до національної системи освіти громадян, які здобували освіту на тимчасово окупованій території; 3) руйнування інфраструктури вищої освіти;	2) потреба в інтеграції до національної системи освіти громадян, які здобували освіту на тимчасово окупованій території; 3) руйнування та пошкодження інфраструктури вищої освіти;	
31		4) незадоволені особливі освітні потреби при переході від військового до цивільного життя; 5) недостатні знання,	

32	4) незадоволені особливі освітні потреби при переході від військового до цивільного життя;	уміння і навички здобувачів вищої освіти щодо захисту суверенітету та територіальної цілісності України;	Враховано
33	5) недостатні навички та знання у здобувачів вищої освіти щодо захисту суверенітету та територіальної цілісності України.	б) проблеми забезпечення безбар'єрності в ЗВО, недостатність специфічного обладнання та програмного забезпечення для реалізації освітнього процесу із залученням інклюзивних категорій здобувачів та викладачів;	Враховано в інший спосіб
34	Положення відсутні	7) проблеми забезпечення ЗВО облаштованими укриттями, спроможними розмістити наявну кількість здобувачів та викладачів, включаючи інклюзивні категорії;	пункти 1.4, 3.3. Не враховано
35		8) необхідність урахування впливових змін економічної, соціальної, демографічної та міграційної реальної ситуації в країні;	Не враховано Є контекстом
		9) необхідність імплементації новітніх (запроваджених з 2022 по теперішній час) стандартів ЄС у сфері вищої освіти, досліджень та інновацій (зокрема, стандартів відкритої науки, відповідальних досліджень та інновацій)	Не враховано
36	3. Доповнити розділ «Стратегічні цілі та показники їх досягнення, очікувані результати» Стратегічна ціль 6. Відновлення вищої освіти після російської агресії ...	Привести назву пункту «Стратегічна ціль 6. Відновлення вищої освіти після російської агресії» відповідно до вимог чинного законодавства України: 3. Доповнити розділ «Стратегічні цілі та показники їх досягнення, очікувані результати» Стратегічна ціль 6. Відновлення національної системи вищої освіти в Україні після припинення та скасування воєнного стану ...	Враховано
37	Очікувані результати ... забезпечення готовності здобувачів вищої освіти до	Очікувані результати ...	Враховано

38	<p>захисту суверенітету та територіальної цілісності України</p> <p>...</p> <p>Показники досягнення цілей: 200 тис. здобувачів вищої освіти успішно завершили теоретичний курс базової загальновійськової підготовки</p>	<p>готовність здобувачів вищої освіти до захисту суверенітету та територіальної цілісності України</p> <p>...</p> <p>Показники досягнення цілей: 200 тис. здобувачів вищої освіти успішно опанували програму навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка»</p>	Не враховано
39	<p>4. Доповнити розділ Завдання, спрямовані на досягнення поставлених цілей, механізми та етапи реалізації Стратегії новими абзацами такого змісту: ...</p> <p>сприяння залученню закладів вищої освіти до реалізації освітніх програм для набуття навичок організації власної справи, консультаційної допомоги для звільнених військовослужбовців;</p> <p>стимулювання здобуття вищої, післядипломної освіти особами, які звільнені з військової служби за станом здоров'я; Положення відсутнє</p>	<p>Правильно – підприємництво або підприємницька діяльність, яка передбачає створення підприємства або зайняття підприємницькою діяльністю в інших формах.</p> <p>Завдання стимулювання здобуття освіти стосується всіх ветеранів війни: пропонується видалити словосполучення «за станом здоров'я».</p> <p>Після тривалої участі у бойових діях особа втрачає частину предметних знань, але спроможна навчатися і надолужити втрачене. Тест на здатність до навчання допоможе відібрати з їх числа тих, хто спроможний до навчання:</p> <p>4. Доповнити розділ Завдання, спрямовані на досягнення поставлених цілей, механізми та етапи реалізації Стратегії новими абзацами такого змісту: ...</p> <p>сприяння залученню закладів вищої освіти до реалізації освітніх програм з набуття необхідних компетентностей</p>	Враховано в редакції

40		<p>для організації власної справи, підприємництва, консультаційної допомоги для звільнених військовослужбовців; стимулювання здобуття вищої, післядипломної освіти особами, які є звільненими з військової служби;</p> <p>створити учасникам бойових дій та демобілізованим особам, які служили у ЗСУ або інших збройних формуваннях, можливість вступу до закладів вищої освіти за результатами тесту на здатність до навчання (ability test)</p>	<p>сприяння залученню закладів вищої освіти до реалізації освітніх програм з набуття необхідних компетентностей для організації власної справи, підприємництва, консультаційної допомоги для звільнених військовослужбовців;</p> <p>Не враховано</p>
41	<p>1. Ефективність управління в системі вищої освіти, що є соціально відповідальною</p> <p>...</p> <p>4) сприяння соціальній відповідальності закладів вищої освіти з метою розв'язання соціальних та екологічних проблем:</p> <p>заохочення максимального використання відновлювальних джерел енергії для потреб освітнього процесу та проживання студентів у гуртожитках; (2025)</p>	<p>1. Ефективність управління в системі вищої освіти, що є соціально відповідальною</p> <p>...</p> <p>4) сприяння соціальній відповідальності закладів вищої освіти з метою розв'язання соціальних та екологічних проблем</p> <p>~~заохочення максимального використання відновлювальних джерел енергії для потреб освітнього процесу та проживання студентів у гуртожитках;~~</p> <p>Викласти у редакції: впровадження використання відновлювальних джерел енергії</p> <p>~~включення питань створення інклюзивного освітнього середовища до стратегічних планів розвитку закладів вищої освіти~~</p> <p>Викласти у редакції:</p>	<p>Враховано в редакції</p> <p>заохочення максимального використання відновлювальних джерел енергії та екологічно орієнтованих практик в освітньому процесі та у функціонуванні кампусів</p>

42	включення питань створення інклюзивного освітнього середовища до стратегічних планів розвитку закладів вищої освіти (2025)	створення інклюзивного освітнього середовища у закладах вищої освіти	Не враховано
43	2. Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти 4) залучення представників громадянського суспільства до формування освітньої політики та управління закладами вищої освіти	1. Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти ~~4) залучення представників громадянського суспільства до формування освітньої політики та управління закладами вищої освіти~~ Викласти у редакції: залучення представників громадянського суспільства та бізнесу до формування освітньої політики та університетського врядування	Не враховано
44	реалізація політики всебічного сприяння волонтерству, соціальним проектам, студентському самоврядуванню в закладах вищої освіти, залучення закладами вищої освіти коштів	Додати: Заснування Національного фонду (ендаументу) підтримки третьої місії закладів вищої освіти, утвореного внесками міжнародних донорів, національних бізнес-еліт, закладами вищої освіти (за принципом crowdfunding)	Не враховано Формування ендайменту здійснюється за рахунок добровільних внесків стейкхолдерів конкретного ЗВО, аналогічно застосовується інструмент crowdfunding для конкретних проектів Не враховано

	<p>для громадських проєктів і підтримки ЗСУ (2025)</p> <p>затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання Третьої місії закладів вищої освіти; (2026)</p>	<p>Додати: затвердження методичних рекомендацій щодо втілення настанов відкритої науки</p>	<p>Враховано</p>
45	<p>3. Забезпечення якісної освітньо-наукової діяльності, конкурентоспроможної вищої освіти, яка є доступною для різних верств населення</p> <p>...</p> <p>5) врахування наукових досліджень та інновацій під час визначення змісту та розвитку освітніх програм</p> <p>включення умови залучення здобувачів освіти до виконання наукових досліджень як варіативної складової національних конкурсів</p>	<p>~~включення умови залучення здобувачів освіти до виконання наукових досліджень як варіативної складової національних конкурсів~~</p> <p>Викласти у редакції:</p> <p>включення умови залучення здобувачів освіти та зовнішніх стейкхолдерів до виконання та оцінювання наукових досліджень як варіативної складової національних конкурсів</p>	<p>Не враховано</p>
	<p>5. Привабливість закладів вищої освіти для навчання та академічної кар'єри</p> <p>...</p> <p>2) забезпечення професійності, авторитетності</p>		

46	<p>та доброчесності лідерів вищої освіти, співпраці з іншими лідерами та їх навчання</p> <p>впровадження програми професійного розвитку для керівників (керівного складу) закладів вищої освіти державної форми власності (2025)</p>	<p>впровадження програми професійного розвитку для керівників (керівного складу) закладів вищої освіти державної форми власності</p> <p>Додати:</p> <p>впровадження програми професійного розвитку для науково-педагогічного персоналу на початку академічної кар'єри.</p>	Не враховано
47	<p>3) створення умов для безперервного навчання (освіта дорослих), що є важливим фактором особистого та професійного зростання</p> <p>...</p> <p>створення центрів безкоштовного вивчення та поглиблення знань державної мови (2028)</p>	<p>створення центрів безкоштовного вивчення та поглиблення знань державної мови</p> <p>Викласти у редакції:</p> <p>сприяння створенню міждисциплінарних програм освіти дорослих у закладах вищої освіти</p>	Не враховано
48		<p>5) підвищення соціального статусу професора в суспільстві та перспектив професійного розвитку працівників закладів вищої освіти</p>	Не враховано
49	<p>5) підвищення соціального статусу професора в суспільстві та перспектив</p>	<p>Викласти у редакції:</p> <p>підвищення соціального статусу науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в суспільстві та перспектив їх професійного розвитку</p>	Не враховано

	<p>професійного розвитку працівників закладів вищої освіти</p> <p>відсутній</p>	<p>б) упровадження рейтингових і класифікаційних механізмів оцінювання конкурентоспроможності закладів вищої освіти</p> <p>МОН України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (за згодою), НАПН України (за згодою)</p> <p>внесення відповідних змін до Закону України «Про вищу освіту» (2025)</p> <p>розроблення національного рейтингу і національної класифікації закладів вищої освіти (2026)</p> <p>впровадження національного рейтингу і національної класифікації закладів вищої освіти в управлінську практику та мотивації провідних закладів, зокрема щодо їх фінансової підтримки і розширення автономії (2027)</p> <p>використання національного рейтингу і національної класифікації закладів вищої освіти для завершення модернізації мережі закладів вищої освіти (2028)</p>	<p>Не враховано</p> <p>Реалізується за ініціативи недержавних надавачів таких послуг Де-факто застосовується рейтинг відповідно до формульного фінансування (за результатами діяльності ЗВО), рейтинг за рівнем ризику тощо</p> <p>Розвиток формульного фінансування є пріоритетом та передбачено Операційним планом</p>
<p>ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНА ЛІГА»</p>			
50		<p>1. Підтримати ідею щодо академічної та кадрової автономії структурних підрозділів ВЗО, зокрема випускових кафедр. В межах зазначеного стратегічного напрямку пропонуємо надати випусковим кафедрам повноваження самостійно</p>	<p>Не враховано</p> <p>Наявна академічна автономія дозволяє запропоноване</p>

		визначати форми та зміст виконання випускових кваліфікаційних робіт здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» та освітнього ступеня «Магістр».	
51		2. Розробити нормативно-правову базу, яка дозволить системно залучати здобувачів спеціальності 053 Психологія до наукових, волонтерських та інших проектів, спрямованих на психологічну допомогу населенню, що здійснюються за рахунок грантів або інших фінансових ресурсів і включати зазначені форми роботи в структуру навчального процесу на постійній основі.	Враховано Додати до п. 1.4: запровадження експерименту університетських психологічних клінік (2027)
52		3. Розробити юридично-фінансові механізми взаємодії приватних організацій психологічного спрямування і випускових кафедр ЗВО для практичної підготовки здобувачів спеціальності 053 Психологія у форматах майстер-класів, тренінгів, інтерв'їзійних і суперв'їзійних груп тощо.	
53		4. Запровадити ефективну і діючу систему безоплатного підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр психології в напрямках: практичної психологічної діяльності, зокрема консультативної і психотерапевтичної; вдосконалення навичок володіння сучасними засобами і прийомами технічно-цифрових технологій передачі інформації.	Враховано в іншій спосіб Пункт 5.5: запровадження державної програми постійного професійного розвитку педагогічних працівників ЗВО науково-педагогічних працівників

54		5. Сприяти сучасному технічному оснащенню випускових кафедр для підвищення ефективності та оптимізації підготовки психологів.	Враховано в інший спосіб П.3.3
55		6. Розробити ідентифікатор спеціалізації психологів, які відповідно до специфіки їх професійної підготовки та освітнього ступеня.	Враховано П. 3.2
56		7. Розширити обсяг викладання психологічних дисциплін, зміст яких включає практичну підготовку психологів до роботи з кризовими станами, ПТСР, а також роботу по психологічній реабілітації і рекреації військових та членів їх родин, переміщених осіб, осіб, що перебували у полоні, під окупацією тощо.	Враховано в інший спосіб Пункт 3.2 розроблення програмних результатів навчання для освітніх програм «регульованих» спеціальностей, затвердження стандартів вищої освіти другого покоління на компетентнісній основі з інших спеціальностей
57		8. Створити робочі групи, які обов'язково включатимуть викладачів випускових кафедр спеціальності 053 Психологія з метою вивчення світового досвіду підготовки психологів і подальшої розробки рекомендації організації цього процесу в Україні з врахуванням суспільного запиту на психологічну допомогу, культурно-ментальних особливостей і відповідності сучасної динаміки освітнього процесу.	Не враховано